BIATORBÁGY

ELŐLAP AZ ELŐTERJESZTÉSEKHEZ

AZ ELŐTERJESZTÉS CÍME: **BESZÁMOLÓ az SOS Krízis Alapítvány 2019. évi tevékenységéről**

MELLÉKLETEI:

az SOS Krízis Alapítvány 2019. évi beszámolója

AZ ELŐTERJESZTÉST TÁRGYALJA: Oktatási, Kulturális és Egészségügyi bizottság

ÜLÉS TÍPUSA: nyílt

ÜLÉS IDŐPONTJA: 2020. június 25.

AZ ELŐTERJESZTÉST VÉLEMÉNYEZI:

MEGHÍVOTTAK: Hellenbárt László intézményvezető

A HATÁROZATRÓL ÉRTESÜLNEK: SOS KRÍZIS ALAPÍTVÁNY

ELŐTERJESZTŐ: Tarjáni István polgármester

AZ ELŐTERJESZTÉST ÖSSZEÁLLÍTOTTA: Lengyel Anita egészségügyi referens

AZ ELŐTERJESZTÉST ELLENŐRIZTE: dr. Hajdu Boglárka

2020. június 04.

BIATORBÁGY

BIATORBÁGY
Város Polgármestere
2051 Biatorbágy, Baross Gábor utca 2/a. • Telefon: 06 23 310-174/244
Fax: 06 23 310-135 • E-mail: polgarmester@biatorbagy.hu •
www.biatorbagy.hu

BESZÁMOLÓ

az SOS Krízis Alapítvány 2019. évi tevékenységéről

Biatorbágy Város Önkormányzata és az SOS Krízis Alapítvány között a 118/2016.(V.26.) számú határozat alapján 2016. július 1. napjától, 5 év határozott időre szóló feladat-ellátási szerződés jött létre.

A feladat-ellátási szerződésben foglaltak értelmében az Alapítvány biztosítja az Önkormányzat által megnevezett (szociális krízishelyzetben lévő és együttműködést vállaló) 8 fő (2 család) átmeneti elhelyezését.

A 2020. március 15. napján megküldött beszámoló az előterjesztés mellékleteként olvasható.

Kérem a Tisztelt Bizottságot, hogy mellékelt szakmai és pénzügyi beszámolót megtárgyalni és átruházott hatáskörben elfogadni szíveskedjen.

Biatorbágy, 2020. június 04.

Tarjáni István

Határozati javaslat

Biatorbágy Város Önkormányzata Képviselő-testületének
Oktatási, Kulturális és Egészségügyi Bizottságának
/2020.(VI.22) határozata

Beszámoló az S.O.S Krízis Alapítvány 2018. évi tevékenységéről

Biatorbágy Város Önkormányzatának Képviselő-testületének Oktatási, Kulturális és Egészségügyi Bizottsága megtárgyalta és a Biatorbágy Város Önkormányzata szervezeti és működési szabályzatáról szóló 3/2011.(02.25.) önkormányzati rendelete 1/A. számú mellékletben foglalt átruházott hatáskörében jóváhagyja az S.O.S Krízis Alapítvány 2019. évi tevékenységéről szóló szakmai és pénzügyi beszámolót.

A beszámoló a határozat melléklete tartalmazza.

Varga László

elnök

2019.

Szakmai és pénzügyi beszámoló Biatorbágy Önkormányzata részére

KRÍZIS ALAPÍTVÁNY

Hellenbárt László
Intézményvezető
2020.03.15.

SZAKMAI ÉS PÉNZÜGYI BESZÁMOLÓ BIATORBÁGY VÁROS ÖNKORMÁNYZATA RÉSZÉRE

KRÍZIS ALAPÍTVÁNY

CSALÁDOK ÁTMENETI OTTHONA

2019. ÉV

Bevezető

Az S.O.S. Krízis Alapítvány 1997 óta a fővárosi gyermekvédelem meghatározó szereplője. Az országban elsők között hoztuk létre az 1997. évi XXXI. törvényben meghatározott családok átmeneti otthona szolgáltatást, melyet azóta is folyamatosan működtetünk. 2017. évben három önálló szakmai egységben, illetve a hozzájuk tartozó kiléptető-lakás rendszerben összesen 118 fő – 29 család – ellátását tudjuk biztosítani. A Perényi Zsigmond utcai szakmai egység 40 fő, a Körvasút sori szakmai egység 25 fő, míg a Lőcsei utcai szakmai egység 34 fő befogadására alkalmas, s az átmeneti otthonokhoz szervesen kapcsolódó külső lakásokban további 19 fő ellátására van lehetőség.

Családok átmeneti otthona intézményeink közül az újpesti otthon krízisközpontként működik, míg kiléptető lakásaink egyike Félutas Házként működik azon bántalmazottak számára, akik a krízisközpontot követő átmeneti ellátás során kellően megerősödtek ahhoz, hogy egy komplex reintergrációs program keretén belül kezdjék újra az életüket. Félutas Házunkban öt évig maradhatnak a bántalmazottak.

Az 1997. évi XXXI. törvény a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról 51.§-a a következőképp határozza meg a családok átmeneti otthona szolgáltatást: *„Az otthontalanná vált szülő kérelmére a családok átmeneti otthonában együttesen helyezhető el a gyermek és szülője, valamint legfeljebb 21. életévének betöltéséig vagy - ha köznevelési, felsőoktatási vagy felnőttképzési intézménnyel, szolgáltatóval tanulói, hallgatói vagy felnőttképzési jogviszonyban áll -, legfeljebb 24. életévének betöltéséig a gyermek nagykorú testvére, feltéve, hogy elhelyezés hiányában lakhatásuk nem lenne biztosított, és a gyermeket emiatt el kellene választani szülőjétől, családjától.*” A családok átmeneti otthona a gyermekvédelmi alapellátás részeként befogadja tehát a szociális vagy bántalmazási krízishelyzet miatt otthontalanná váló családot, amennyiben a lakhatás megoldatlansága miatt a gyermeket el kellene választani a szüleit. Az átmeneti otthonban az ellátási idő 12 hónap, mely az ellátott kérésére meghosszabbítható 6 hónappal, illetve tanköteles korú gyermek esetében a tanév végéig.

Szakmai állományunkban szociális munkás, szociálpedagógus, szociálpolitikus, gyermek-és ifjúsági felügyelő, csecsemő- és kisgyermekgondozó, gyógypedagógiai asszisztens, szociális gondozó és ápoló végzettségű munkatársak támogatják a jellemzően sokproblémás családokat mindazon akadályok leküzdésében, melyek a biztonságos életvitel, stabil lakhatás megteremtésében gátolják őket. A szakmai stáb része a pszichológus és a jogász is, mentálhigiénés és jogi tanácsadást nyújtva az ügyfeleknek, valamint újpesti intézményünkben a fejlesztőpedagógus, aki heti rendszerességgel foglalkozik a fejlesztésre szoruló gyermekekkel.

Az S.O.S. Krízis Alapítvány szervezeti felépítése

Az S.O.S. Krízis Alapítvány Családok Átmeneti Otthona által nyújtott szolgáltatások

A három nagy szakmai egységben kerülnek elhelyezésre azok a családok, akikről az első személyes beszélgetést követően egyértelműen bebizonyosodott, hogy jogosultak az ellátás igénybevételére (kiskorú gyermeküket maguk nevelik, szülői felügyeleti joguk él, nem rendelkeznek más lakhatási lehetőséggel, beköltözhető ingatlannal, stb.).

Az átmeneti otthonban minden család családgondozót és szakgondozót kap, akik a beköltözést követően 24 órán belül felveszik a kapcsolatot az új családdal. A következőkben közösen feltérképezik a család erőforrásait és deficitjeit, az alapján gondozási tervet készítenek, mely tartalmazza azokat a lépéseket, melyek a család helyzetének megváltoztatásához szükségesek, illetve az intézmény által ehhez rendelt támogatások körét. Minden, gondozásunkba kerülő gyermekről egyéni gondozási-nevelési terv készül, mely a gyermek speciális igényeire, szükségleteire fókuszálva határozza meg a gondozás szükséges menetét, prioritásait. Családgondozóink mindegyike felsőfokú végzettségű szociális szakember, míg szakgondozóink igen változatos szakképesítésekkel rendelkeznek, így minden esetben sikerül a család szükségleteinek megfelelő végzettségű és tudású szakembert rendelnünk a gondozási folyamathoz.

Az átmeneti otthonokban munkatársaink lényegében „együtt élnek” az ott lakó családokkal, 24 órás szolgálatot adva, így valóban lehetőség van a mély segítő kapcsolat kialakítására. Amennyiben egy család az átmeneti otthonban kellően megerősödött, üresedés esetén lehetősége van külső férőhelyen történő elhelyezésre pályázni. A külső férőhely – az úgynevezett kiléptető lakások – célja kettős: egyrészt csökkenteni-megelőzni az intézményi elhelyezésből adódó hospitalizációs ártalmakat, másrészt fokozatosan felkészíteni a családot a gondozási időletelte utáni önálló életre.

Intézményünk a bántalmazottak segítésére 2005-ben életre hívott krízisellátó rendszer tagja. Professzionális eszközökkel segítjük a családon belüli erőszak áldozatait, önálló szakmai stábbal, titkos címen lévő védett házzal. Az Országos Kríziskezelő Információs Telefonszolgálat partnereként azonnali segítséget nyújtunk a bántalmazottnak, legyen szó egyedülálló felnőtt nőről vagy férfiről, gyermekekkel menekülő felnőttről vagy teljes családról.

A krízisprogramban négy hét az elhelyezési idő, mely egy alkalommal meghosszabbítható további négy héttel. Ennyi idő áll munkatársaink rendelkezésére a bántalmazott lakhatásának biztonságos megoldására, a szükséges ügyintézés elvégzésére. Az ellátás időtartama alatt teljes körű ellátást biztosítunk a bántalmazottaknak, beleértve a ruházattal történő ellátást, utazási költségeket, étkezést, tisztálkodó szereket, stb. Munkatársaink állandó ügyeletben, 24 órán keresztül fogadják a segítségkérő hívásokat.

Szervezetünk 20 éves múltra tekint vissza a gyermekvédelemben, a Gyermekvédelmi törvény megszületésével egy időben kezdtük meg működésünket. A hosszú évek tapasztalatait folyamatosan beépítjük ellátásunkba, emellett munkatársaink korszerű és folyamatosan frissülő tudással rendelkeznek. Munkánk során nagy hangsúlyt fektetünk a szolgáltatásközpontú ellátásra. Valljuk, a családok átmeneti otthonainak nem a szállás nyújtása az egyetlen feladata. Munkamódszereink és eszköztárunk folyamatos bővítésével olyan, komplex, a családot egységként kezel, de az egyéni hiátusokat is figyelembe vevő re-

szocializációs rendszerben dolgozunk, melynek elsődleges feladata a család problémáját kiváltó ok megszüntetése.

A gyermekvédelmi törvény célja, hogy megvédje a gyermek családban való felnevelkedésének jogát, ha a szülő elveszíti a lakhatását, s emiatt ki kellene emelni a gyermeket a családból. A gyakorlatban tapasztaljuk, ügyfélkörünk többsége komplex problémacsoporttal érkezik az ellátásba, így a lakhatás elvesztése valójában nem az oka, hanem a diszfunkcionális működés tünete.

Célunk és feladatunk, hogy a nálunk elhelyezett kliensek ezeknek a problémáknak a megoldásában nyerjenek megsegítést, hogy az átmeneti gondozás jogszabályban meghatározott idejének letelte után magasabb szinten tudjanak önálló életet kezdeni, mint ahogy az ellátásba bekerültek.

A cél megvalósítása érdekében mindes esetben szoros team-munkában dolgozunk, bár minden családnak van önálló családgondozója, akivel a gondozási tervet egyeztetik, a közvetlenül támogatja őket a gondozási terv megvalósulásában.

Az elhelyezés során – a lakhatás biztosítása mellett – rendelkezésre álló szolgáltatások:

- *Családgondozás:* a beköltözést követ. 24 órán belül a családgondozó felveszi a kapcsolatot a családdal, megtörténik az első interjú, majd folyamatosan formálódik a gondozási terv. A családgondozó szakmai munkája során a szociális munka és a szociálpedagógia teljes eszköztárát használva támogatja a családot. Intézményünkben a *Gyermekeink védelmében* adatlap-rendszert használjuk, ezek közül az ATG3 nevű dokumentumban rögzítjük a gondozási célt, s a cél megvalósulásához vezető eszközök, feladatok rendszerét, mely szerződéseket átlagosan 4 hetente felülvizsgáljuk, szükség szerint alakítjuk, módosítjuk az kliensekkel közösen. Ezen munkamódszer segítségével jól nyomon követhető az eset alakulása, az meghatározott feladatok teljesülése és a hozzájuk rendelet segítség, s egyben lehetőséget biztosít arra is, hogy flexibilisen tudjunk reagálni a gondozási idő alatt felmerülő problémákra.

- *Szociális ügyintézés:* a család mindennapjaihoz kötődő szociális ügyintézés támogatása, segítése. Célunk, hogy klienseink jártasságot szerezzenek a különböző hivatalos ügyek intézésében, így – amennyiben erre van lehetőség – elsősorban az ellátott saját maga intézi az ügyeit, családgondozói támogatással.

- *Gyámhivatali ügyintézés:* a családban felmerülő családjogi, gyámügyi kérdések rendezésében való segítségnyújtás – pl. gyermek családi jogállásának rendezése, szülői felügyeleti jogot érintő kérdések.

- *Gyermeknevelési tanácsadás:* gyermek-és ifjúsági felügyelő, illetve csecsemőgondozó – nevelő munkatársaink rendszeresen tartanak gyermekcsoportokat az ellátott gyermekeknek, melyeken szocializációjuk, manuális készségeik fejlesztése mellett társas kapcsolataik alakításában is segítséget nyújtanak. Munkatársaink szükség szerint a gyermeket gondozó szülk rendelkezésére állnak, gyermeknevelési, konfliktuskezelési tanácsadással, gyakorlati segítségnyújtással.

- *Gyermekfelügyelet:* az átmeneti otthonokban elhelyezett gyermekek napközbeni ellátását elsősorban a helyben rendelkezésre álló intézmények (bölcsde, óvoda)

igénybe vételével oldjuk meg, hozzásegítve ügyfeleinket az ellátáshoz jutáshoz. Emellett intézményen belül rendszeres gyermekcsoportok tartásával biztosítjuk a gyermekek felügyeletét arra az időre, amikor a szülőnek olyan elfoglaltsága akad, mely ezt indokolttá teszi (pl.: orvosi ellátás, hivatalos ügyintézés). A szülő hosszabb távú akadályoztatása esetén – pl. hosszú idejű kórházi kezelés -, ha a gyermek felügyelete más módon nem megoldható, gyermekek átmeneti otthona segítségét kérjük.

- *Mentálhigiénés gondozás:* Alapítványunk pszichológusa heti rendszerességgel tart egyéni terápiás alkalmakat az azt igénylő ügyfelek számára. Fontosnak tartjuk, hogy beköltözést követen minden klienssel felvegye a kapcsolatot a pszichológus. Ez egyrészt fontos a lakhatás elvesztése miatti trauma feldolgozásában, másrészt az ügyfelek és a pszichológus közötti bizalmi kapcsolat létrejötte szempontjából.

- *Jogi tanácsadás:* Szervezetünk jogásza előre egyeztetett időpontban az ügyfelek és a családgondozók rendelkezésére áll. Specializált területe az áldozatvédelem, de emellett polgári jogi ügyekben, családi jogi ügyekben is igen jártas.

- *Fejlesztőpedagógiai segítés:*2017-ben a Perényi utcai egységünkben, s terveink szerint a jövőben minden intézményünkben elérhető lesz a gyermekek számára fejlesztőpedagógus, aki heti rendszerességgel foglalkozik a tanulásban segítségre szoruló gyermekeinkkel.

- *Krízisellátás:* kiemelten a családon belüli erőszak áldozatai számára védett házat működtetünk, mely egy titkos címen lévő ingatlan. Az áldozat akár azonnal be tud kerülni a szolgáltatásba, ahogy teljes körű ellátásban részesül. A krízisprogram professzionális és speciális szaktudást igénylő feladat, melyet tapasztalt és a területen jártas munkatársaink végeznek, a szakmai stáb részeként, de attól elkülönülten.

- *Szükség szerinti teljes körű ellátás*: Amennyiben a családban olyan helyzet áll el, hogy a tartásra kötelezett szülők nem tudnak gondoskodni a családban élő kiskorúak élelmezéséről, ruházkodásáról, elemi szükségleteiről, úgy a szükséghelyzet azonnali megállítása érdekében teljes körű ellátásban részesülnek a kliensek. Természetesen nem célunk ellátottaink hospitalizálása, intézményi függőség kialakítása, így minden lehetséges eszközzel a család önfenntartási képességének visszaállítása ilyenkor a gondozási cél.

- *Kiléptető-lakás lehetősége:* Az Intézményben hosszabb-rövidebb időt eltöltött, kellően megerősödött családok számára intézményünk kiléptet-lakásokat tart fent, melyek célja kettős: egyrészt minimálisra csökkenti az intézményi hospitalizálódás káros hatásait, másrészt átmenetet képez a védett intézményi élet és a támasz nélküli, önálló életvitel között. A családok ez által fokozatosan visszavezethetők az önálló életvitel keretei közé, folyamatos és rendszeres, ám nem állandó támogatás biztosításával. A kiléptető lakáshoz jutás pályázati rendszerben történik, üres férőhely esetén nyilvános pályázatot hirdetünk az ellátottaknak, ezzel is erősítve a saját sorsukért, életükért történő felelősségvállalást. A pályázatokat a teljes szakmai stáb objektív pontrendszerben értékeli.

- *Előtakarékosság lehetősége:* Intézményeinkben többségében gondozási elvárás, hogy az ellátott, lehetőségei szerint, takarékoskodjon. A védett körülmények között

lehetősége van anyagi tartalék gyűjtésére, melyet kiköltözésekor egy összegben kap kézhez, ezáltal megteremtve akár egy önálló albérlet lehetőségét, akár egy lakásfelújítás költségeinek viselését. Az előtakarékosságot igény szerint az ügyfél maga kezelheti takarékbetétkönyvben, vagy az Alapítványnál letétbe helyezve mi kezeljük helyette. 2015. óta bevezettünk egy, a hagyományos gondozási tervtől eltérő eszközöket igénylő takarékoskodási formát, melynek keretein belül külön együttműködési megállapodást kötünk a takarékossági projektbe becsatlakozó ellátottakkal, bízva abban, hogy a formai kettéválasztottsággal növelni tudjuk az ügyfelek elköteleződését anyagi tartalékaik megteremtése iránt. Az Alaprakó program lényegi eleme, hogy ha a család 3-6-9 hónapig fenntartja a szerződésben vállalt takarékossági összegét, úgy 10-20-30%-kal csökkentjük a személyi térítési díját, mely összeg szintén a család előtakarékossági számláját növeli. A lakók takarékossági célú befizetéseit elkülönített bankszámlán kezeljük. A program sikerességét bizonyítja, hogy családjaink több, mint fele részt vesz benne, többszázezer forintos takarékoskodást érve el.

- *Félutas Ház:*A Félutas Ház szolgáltatás azon kliensek számára elérhető, akik bántalmazást követően az ország bármely krízisközpontjában elhelyezésre kerültek, majd onnan családok átmeneti otthonába /anyaotthonba költöztek, s a gondozás során kellően megerősödtek ahhoz, hogy jó eséllyel tudjanak önálló életet kezdeni. A jogszabály és a vonatkozó szakmai protokollok által erősen meghatározott azoknak a köre, akik a szolgáltatást igénybe vehetik. Üresedés esetén országos pályázatot hirdet Alapítványunk a családok átmeneti otthonai körében, a pályázatokat szakmai team bírálja el objektív szempontok alapján.

Szervezetünk 2009 óta nagy hangsúlyt fektet arra, hogy a szűkebb szakmai partnerek és az ellátottak megszólításán túl tágabb körben hívjuk fel a figyelmet bizonyos társadalmi problémákra. Munkatársaink 2018-ban is több középiskolában jártak, **osztályfőnöki órákat** tartva a családon belüli erőszak természetéről, a kezelés módjáról, illetve az emberkereskedelemről és a prostitúcióról. Az iskolákban biztosított prevenciós tevékenység mellett több szakmai konferencián vettünk részt előadóként, ahol gyermekvédelmi szakembereket, a rendőrség munkatársait, áldozatsegítőket, pedagógusokat szólítottunk meg.

2019-es **szakmai konferenciánkat** – immár hagyományosan – az Angyalföldi József Attila Művelődési Központban tartottuk, 2019. november 25-én, a XIII. Kerületi Önkormányzat támogatásával. Szakmai találkozónk fókuszpontjában az időskorú nőket érintő párkapcsolati erőszak állt. Előadóink voltak Antal Gábor krízisintervenciós szakpszichológus, aki az időskori krízisekről beszélt, dr. Tóth Olga szociológus, Boglacsik Tímea, az Országos Kríziskezelő Információs Telefonszolgálat igazgatója, Szabó Judit Ágnes szociológus, valamint Prof.Dr Keller Éva igazságügyi orvosszakértő. Az előadásokat szekcióbeszélgetések követték. A konferenciával egyidőben tartottuk a Mi lennék, ha…? címmel meghirdetett

gyermekrajz-pályázatunk díjátadóját. A felhívásban azt kértük az átmeneti otthonokban élő gyermekektől, rajzolják le nekünk, mik lennének, ha egy jótündér teljesítené a kívánságukat. Tanulságos, szívmelengető és elgondolkodtató rajzok születtek.

Munkánk során kiemelten fontos számunkra a szolgáltatást igénybe vevő ügyfelek lakhelye szerint illetékes gyermekjóléti alapellátókkal való együttműködés. Családgondozóink szükség szerinti, szoros kapcsolatot ápolnak a gyermekjóléti szolgálatok, központok családgondozóival, munkatársaink rendszeresen részt vesznek a jelzőrendszeri találkozókon. 2019-ben is többször volt szükség szoros együttműködésre a Gyermekjóléti Szolgálat és Intézményünk között, minden esetben számíthattunk a **Szolgálat partnerségére**, együttműködésére az ellátott gyermek érdekében.

Mindezek mellett az tavalyi évben folytattuk azt a szélesebb körű együttműködést, mely **Újpest Önkormányzata**, a **Habitat for Humanity** Magyarország és az S.O.S. Krízis Alapítvány között elkezdődött. 2019-ben újabb, átmeneti otthonunkban lakó pár és gyermeke költözhetett önkormányzati bérlakásba, melyet a Habitat for Humanity munkatársai és partnere újítottak fel. Intézményünk vállalta a család felkészítését az önálló életre, támogatását előtakarékossági programunkban, valamint a kiköltözést követően egy évig a család a mentorálását.

2019-ben is megtartottuk **nyári táborunkat**, amit ezúttal is Tatán, az Öreg-tó partján lévő táborba szerveztünk. Az eddig erre a célra használt pályázati források kimerültek, így magánszemélyek támogatásából tudtuk megvalósítani a nyaralást, amin 20 gyerek vett részt. A hétfőtől szombatig tartó tábor hívószava ebben az évben az *együttműködés* volt, a tematikát eköré alakították ki táboroztató kollégáink.

Az **Életrevaló Egyesülettel** évek óta szoros kapcsolatot ápolunk, a prevencióval foglalkozó szervezet intézményeinkben tartja művészetterápiás jellegű segítő foglalkozásait. A programok során, több hónapig tartó együttműködésben kisfilmek készülnek, a 2018-as Verset írok című zenés videó (https://www.youtube.com/watch?v=CyGmn7Oj9pA) 2019-ben több rangos hazai és nemzetközi fesztiválon díjnyertes lett. 2019-ben a Válaszúton című filmet forgatta az Életrevaló Egyesület az Északi Támponttal együtt az intézményünkben élő gyerekekkel, emellett kisebb, nem a publikumnak szánt produkciók is készültek a folyamat során.

2019-ben minden intézményünk teljes felújításon esett át, ide értve a bútorzatok részleges vagy teljes cseréjét is. Pályázati úton, **önkéntesek** és **for-profit partnerek** bevonásával törekszünk arra, hogy minden intézményünk a lehetőség szerinti legkomfortosabb elhelyezést biztosítsa a rászorulók számára. Megújultak intézményünk udvarai, közösségi terei is, olvasósarkokat alakítottunk ki a már mindenhol meglévő internetelérési pontok mellett, valamint jelentősen növeltük a rendelkezésünkre álló zöldfelületek méretét. Körvasút sori intézményünkben folytattuk az elmúlt években elkezdett magaságyásos kertészkedési programunkat, amikben a szülők és a gyermekek egyaránt szívesen vesznek részt.

TERVEK ÉS JAVASLATOK- Szakmai együttműködések és fejlődési utak

Az S. O. S. Krízis Alapítvány fennállása óta érzékenyen reagált a társadalmi változásokra. Igyekeztünk a mindenkori igényekhez és gazdasági viszonyokhoz igazítani a szolgáltatásainkat. Azt tapasztaljuk, hogy a szorult helyzetbe került családok egyre nagyobb számban és hosszabb időre igénylik a családok átmeneti otthona elhelyezést. Javasoljuk **szakmai műhelytalálkozók** megszervezését, melyek kifejezetten az átmeneti elhelyezést igénylő ügyfelek speciális helyzetére helyeznék a fókuszt, ezen találkozókkal erősítve a Családsegítő-és Gyermekjóléti Szolgálat és Intézményünk fennálló együttműködését. Célszerű lenne ezeken a találkozókon felvetni olyan, a szolgáltatást igénybe vevőkkel kapcsolatban felmerülő kihívásokat, melyek rendezése, kezelése széles körű összefogással valósíthatóak meg. Tekintettel arra, hogy Intézményünk Budapesten helyezkedik el, célszerű lenne az itteni, kerületi Családsegítő-és Gyermekjóléti Központ munkatársai bevonás is ezekben a találkozókba, tekintettel arra, hogy közös ügyfeleink az elérhető ellátórendszer minden pontján érintettek.

Alapítványunk 2019 óta immár két, bántalmazottak számára fenntartott krízisközpontot működtet. Mint szerződött partnerünknek, Biatorbágy Önkormányzatának is rendelkezésére áll az azonnali segítségnyújtás lehetősége abban az esetben, ha súlyos kapcsolati erőszak miatt menekíteni kell valakit Biatorbágyról.

Az ellátotti kör jellemzői – statisztikai adatok a 2019. év vonatkozásában

Az otthonukat vesztett családok számára az önálló lakhatás megteremtése sok esetben lehetetlen feladatnak látszik. A családok átlagos jövedelem-előállító képessége az elmúlt években nem nőtt jelentősen: a gyermekek után járó jövedelmek és az alacsony munkaerő-piaci státuszú munkák bérének összege nem változott jelentősen. Ezzel szemben a fővárosi ingatlanok bérleti díja sokszorosára emelkedett az elmúlt években, s jelentősen át is alakult az bérelhető ingatlanok piaca. A vonatkozó, lakhatási szegénységet felmérő kutatások szerint az alacsony jövedelmű, gyermeket nevelő családok sok esetben kiszorulnak a piaci alapú ingatlanbérlésekből, egyrészt azok irreálisan magas bérleti díja, másrészt az ingatlantulajdonosok kirekesztő viszonyulása miatt. 2019-ben is többször előfordult, hogy bár egy család rendelkezett kellő anyagi tartalékkal egy kaució megfizetésére, nem találtak olyan lakást, amit kiadtak volna nekik.

Mint azt beszámolónk előbbi részében említettük, hatványozottan érződik a szolgáltatást igénybe vevők körében felbukkanó problémák átalakulása, mélyülése. Az általános „lakhatási probléma", „albérlet elvesztése", mint szolgáltatásba kerülési indok jellemzően sokkal súlyosabb problémákat takar: pszichiátriai betegség, alkoholizmus, egyéb szerhasználat, családon belüli konfliktushelyzetek, alacsony szocializációból eredő diszfunkcionális működések nagy számban fordulnak elő. A 12 hónapos gondozási idő sok esetben nem elegendő a problémák megnyugtató megoldására, szükséges olykor az ellátási idő meghosszabbítása, illetve az ellátási idő leteltét követően az ügyfél más ellátóhoz való továbbsegítése. Utóbbi eset komoly gyermekvédelmi dilemmákat vet fel, mint ahogyan azok az esetek is, amikor a család képtelen alkalmazkodni az intézmény szabályaihoz, közösségi normáihoz, s emiatt idő előtt kell megszüntetni az ellátást.

2019-ben három intézmény-egységünkben összesen 256 ellátottunk volt, ami 66 családot jelent, ezen belül 98 felnőttet és 158 gyermeket.

A Biatorbágy Város által ellátásunkba delegált családokról beszámolónk 1. számú melléklete tartalmaz adatokat. Ellátási szerződés terhére 2019-ben két családot láttunk el, összesen 9 főt: 4 felnőttet és 5 gyermeket. 2019-ben a gondozásban töltött napok száma 1479 volt, a gondozásban töltött teljes idő (beköltözéstől a kiköltözésig) 3353 nap/9 ellátott. A 3353 nap összesített adat, az egyes esetek gondozási ideje 412 nap, illetve 361 nap volt.

2019-ben egy esetben fordult elő, hogy a beköltöző családnak az ellátási idő alatt született gyermeke, s szintén egy esetben fordult elő, hogy nagykorú családtag ellátotti jogviszonyát az intézményi házirend megszegése miatt előbb meg kellett szüntetnünk.

Budapest, 2020. március 9.

Hellenbárt László
Intézményvezető

Pénzügyi beszámoló az Biatorbágyi Önkormányzat által az S.O.S. Krízis Alapítványnak folyósított díj felhasználásáról

2019.				
Megnevezés	**Bevétel**	**Kiadás**	**Biatorbágy 8 főre**	**Elszámolás**
Központi költségvetési támogatás	111 337 177			
Önkormányzati szerződés (6db)	18 391 370			
-ebből Biatorbágy	1 774 800			
Egyéb bevételek	24 997 023			
Áramdíj összesen		2 392 601		
Áramdíj arányosan			121 658	35 211
Víz és Csat dij összesen		2 193 472		
Víz és Csat dij arányosan			111 532	32 281
Szemétszállítás összesen		1 244 697		
Szemétszállítás arányosan			63 290	18 318
Gázdíj összesen		4 850 633		
Gázdíj arányosan			246 642	71 385
Bérköltség+járulékok összesen		92 164 675	4 686 339	1 356 361
Fenntartás egyéb ag.ktg.(élelm.,tiszt.,stb)		4 808 596	244 505	70 767
Karbantartási ktg		3 507 095	178 327	51 613
Bérleti dijak		9 435 826	479 788	138 864
Egyéb költségek		21 784 750		
Összesen:	**154 725 570**	**142 382 345**	**6 132 081**	**1 774 800**

Budapest, 2020. március 9

S. O. S. KRÍZIS ALAPÍTVÁNY Családok Átmeneti Otthona 1047 Budapest, Perényi Zs. u. 39.

Hellenbárt László
Intézményvezető

SZENVEDÉLY, BETEGSÉG
esettanulmány
Balázsné Fenyves Mária
Az esettanulmányban a valós neveket megváltoztattuk

Kapcsolatfelvétel a családdal

A család a Biatorbágyi Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat támogatásával 2018. szeptemberében került, a családot érintő lakhatási problémák miatt.

Az anya, Nóra, 25 éves, átlagos megjelenésű és intellektusú nő. Szakmunkás iskolai végzettséggel rendelkezik, jelenleg gyes-en van, iker gyermekeikkel. Az apa, János, 32 éves, kifejezette vékony testalkatú férfi, beköltözésükkor az építőiparban dolgozik. A szülők házasok, mindeddig jellemzően együtt éltek, bár volt már az életükben olyan szakasz, amikor lakhatási problémák miatt ideiglenesen külön költöztek.

A gyermekek, Janika és Levi a veszélyeztetett ikerterhességet követő 28. héten születtek meg, császármetszéssel, 2015-ben, jelenleg 3 évesek. A születésüket követően 3 hónapig kórházban voltak. A szülésnél komplikációk adódtak. Janikának volt lágyéksérve, bélelzáródása és a tüdeje és a szíve között van egy kis lyuk, amit, az orvosok szerint, ki fog nőni. Elmondásuk szerint lesz még egy műtétje a bal heréje miatt, valamint szemüveget kellene hordania. Levi allergiás tünetei miatt pulmonológiára járnak, gyógyszeres kezelést kap, felülvizsgálata rendszeres. Előfordult, hogy a fiúk az ijedtségtől befulladtak, és nagyon vigyázni kell rájuk megfázáskor is, mert akkor nagyon köhögnek, és befulladhatnak. Beköltözésükkor nem jártak bölcsődébe, de a terveikben szerepelt a gyermekek beíratása. Korukból és szobatisztaságuk elmaradásából adódóan a következő tanévben fogják kezdeni az óvodát. Fizikai adottságaik koruknak megfelelőek, alkatuk erőteljes.

A felvételi beszélgetésen tapasztaltak alapján a fiúk beszédkészsége koruktól elmarad, akadozó, nehezen érthető, szókincsük gyenge. Az interjú ideje alatt folyamatos mozgásban voltak, mozgásuk kissé darabos, érdeklődőek, de jobbára mutogatással – valamint „ö” ”m” hangokkal kommunikáltak. Egymással szemben durván viselkednek, szocializációjuk koruktól elmarad. A látottak alapján fejlesztésük szükségszerűnek tűnik.

Nóra igyekezett szigorúan fegyelmezni a gyermekeit, János az attitűdjei alapján elfogadóbbnak, türelmesebbnek tűnt.

Nóra a felvételi interjún elmondta, hogy a fiúk beíratása után szeretne munkában elhelyezkedni. Korábban volt bolti eladó, zöldséges, gyári operátor, de szakmája szerint fodrász, és a gyes előtt egy boltban dolgozott. A családjával a kapcsolata rossz, segítségükre nem számíthat. Jánost nem fogadják el, az anyja szóhasználatában”náci”.

Ez azért van, mert olyan ruházatot hordott, kopasz volt, és ismerkedésükkor tetoválóként is dolgozott. Nóra kitartott mellette, négy éve vannak együtt, két éve házasodtak össze. A felvételi beszélgetésen tapasztaltak szerint katonásan, hangosan, kevésbé rugalmasan fegyelmezte a fiúkat. Jánossal a kapcsolata ambivalens, elmondásuk szerint korábbi konfliktusaik és válási szándékuk miatt kapcsolatuk rendezésre szorul. János alkoholt is fogyaszt, és ez befolyásolja a viselkedését a családjával szemben. Nóra elmondta, hogy egyszer már külön költözött: a mosonmagyaróvári családok átmeneti otthonába ment János mellől, aki sokat ivott, és akivel gyakoriak voltak a vitáik, és bántalmazta őt, és ott be is adta a válási keresetlevelet, de hiánypótlás elmaradása miatt az eljárást nem folytatták le. Később megbeszélték a köztük lévő konfliktust, és Biatorbágyra költöztek együtt. Mentális állapota nem tűnt jónak, Jánossal szembeni kommunikációján érzékelhető volt a feszültség. A rendezetlen kapcsolati problémák, a gyermekek betegségei terheket jelenthetnek számára, ezért szükségesnek tűnik a pszichés megsegítése. Látása gyenge, erős dioptriás szemüveget hord. Jövedelme a gyermekek utáni ellátásból áll.

János az általános iskolát befejezte, nem tanult tovább. Jobbára építőipari munkákat végzett, de dolgozott tetoválóként, amit nagyon szeretett, és elmondásuk alapján sikeres volt, sokan keresték őt saját „szalonjában". Bejelentett munkaviszonya nincs. Egészségi állapota stabilnak mondható, de korábban a tüdeje miatt sokat volt beteg. Légmelle volt, kórházi ápolásra szorult, fokozottan kell vigyáznia magára. Alkoholfogyasztásáról mondta, hogy napi két sört átlagban elfogy, nem érzi, hogy alkoholfüggő lenne. Nórával először a családi otthonban éltek, majd albérletbe költöztek, de Nóra veszélyeztetett terhessége miatt újból haza költöztek. Családjával a kapcsolata nem jó, szülei halála óta a testvéreivel vannak konfliktusai, a szülői házat terhelő hitelek miatt nem tudnak megegyezni egymással, és vita alakult ki a tulajdonjog miatt. A vita addig fajult, hogy Nóra és János között is nagy volt a feszültség, sok konfliktus volt közöttük, volt, hogy meg is ütötte Nórát, aki ekkor költözött el a fiúkkal a mosonmagyaróvári családok átmeneti otthonába..

Békülésük után a család Biatorbágyon tartózkodott egy albérletben, melyet János főnökétől vettek ki, azonban nem írtak szerződést, így amikor János felmondott a munkahelyén, a főnöke elküldte őket az albérletből is, illetve ultimátumként felajánlotta Jánosnak, hogy ha visszamegy hozzá dolgozni, akkor fenntartja nekik a lakást, de ezt a család nem fogadta el. A család nem tudta bizonyítani, hogy meddig fizették ki a főnökének az albérletet, ezért napokon belül ki kellett költözniük. Az interjú időpontjában Agárdon laktak, ott kaptak szállási lehetőséget pár napig János új főnökétől. Itt festőként dolgozik, és belső munkákat végez, folyamatosan van munkája, elmondása szerint napi átlag 17.000,-Ft-ot keres, de általában havi 300-350,-eFt volt a jövedelme. Mielőbb szeretnének önálló albérletbe költözni. Mentális állapota nem tűnt jónak, a Nórával való konfliktusai, a lakhatási nehézségek, a családi konfliktusok, valamint a feltételezett alkoholfüggőség miatt pszichés megsegítésre és-vagy terápiás megsegítésre szüksége lehet.

Az interjún tapasztaltak és elhangzottak alapján a gyermekek fejlettsége életkoruktól elmarad, a szülők közti konfliktusok rendezetlenek, további lakhatásuk bizonytalan, János alkoholproblémája kezeletlen, jövedelmi helyzetük ellenére megtakarítással nem rendelkeznek. A gondozási célok meghatározásánál ezekből a problémákból indultunk ki.

A gondozás folyamata

A családgondozóval történt első konzultációk és segítő beszélgetések alkalmával a szülők által megfogalmazott problémák, úgy mint lakhatásuk bizonytalansága, és anyagi tartalék hiánya volt az elsődleges probléma. Az ezekhez rendelt célok voltak a biztos lakhatás megteremtése, valamint anyagi tartalék képzése. A szülők véleménye alapján, amennyiben megoldódnak lakhatási problémáik, minden egyéb felmerülő gondot meg tudnak önállóan oldani.
A családgondozás során a továbbiakban megállapított problémákról és célokról elsősorban a Nórával való kommunikáció alapján tudtunk kiindulni. Egyetértés született abban, hogy a gyermekek bölcsődei beíratása és fejlesztése szükséges, János alkoholproblémái kezelésre szorulnak, ugyanakkor kapcsolati nehézségeiket nem problémaként élték meg, így az előzmények ellenére nem tudtuk célként meghatározni azok rendezését.

A családgondozás folyamata során a családgondozó elsődleges eszköze a segítő beszélgetések kezdeményezése volt. Ezek során igyekezett felderíteni a család életét befolyásoló előzményeket, aktualitásokat, a segítségnyújtás lehetőségeit. A beszélgetések során fontos volt meghatározni, hogy a szülők mennyire motiváltak a problémák megoldásában, a család életében betöltött szerepüket hogy látják, milyen életvezetési problémákkal néznek szembe, mennyire önállóak, meddig terjednek a kompetenciáik. Az együttműködés lehetőségeit fontos volt tisztázni, tiszteletben tartva a család szuverenitását. Mindezek érdekében a segítő beszélgetések alkalmával ki kellett alakítani egy bizalmi kapcsolatot, aminek során a szülők el tudták mondani mindazokat az adatokat, információkat, amik során közelebb kerülhetünk a célok megvalósításához, és a problémák megoldásához. A segítő beszélgetéseket követően adatlapokon rögzítettük a családdal kapcsolatos legfontosabb eseményeket, „összegzésben” lettek összefoglalva a gondozás lépései, és értékeltük a gondozási folyamatot, az együttműködést.

A szülők által meghatározott cél eléréséhez, az önálló lakhatás megteremtéséhez, a szükséges anyagi tartalék képzéséhez János folyamatos munkavégezése volt a feltétel. Az interjún elhangzottak szerint János nem rendelkezett állandó bejelentett munkaviszonnyal. Elmondása szerint munkahelyein többször előfordult, hogy nem, vagy késve fizették ki a munkabérét, így a család anyagi helyzetében rendszeresek voltak az ingadozások. Fontosnak tartottuk, feladatként határoztuk meg, hogy aktuális

munkahelyét lehetőleg tartsa meg, és munkabéréből takarékoskodjanak úgy, hogy a gondozási idő végével, terveiknek megfelelően albérletbe tudjanak költözni.

Szintén feladatként határoztuk meg Nóra munkakezdését és az ikrek bölcsődei beíratását, ami intézményünk segítségével sikeresen megtörtént. Október hónaptól elkezdődhet a beszoktatásuk, így Nóra munkába állásának feltételei is biztosítottak lesznek, a gyermekek ellátása-fejlesztése pedig biztosítva lesz az intézményben. A két szülő jövedelme és a gyermekek után járó ellátások összege a későbbiekben elégséges kell, hogy legyen arra, hogy a piaci alapon bérelhető lakások kiadásait fedezzék, és megélhetésük is biztosított legyen. Ügyintézéseik megkönnyítése érdekében feladatul tűztük ki, hogy intézményünknél tartózkodási helyet létesítsenek.

Nehezítette a célok megvalósításához vezető utat és a feladatok elvégzését többek között az is hogy Nóra tartott a bölcsőde kezdésétől. Elmondta, hogy a gyermekekkel mindig nagyon nehéz volt a helyzete, nem fogadtak szót neki, gyakoriak voltak a hisztik az ellentmondások, durvák, sokszor artikulátlanul sírnak fel és üvöltenek ok nélkül. Tart a megbetegedésektől is. Lakóink elmondása szerint a konyhában is gyakran randalíroztak, ledobáltak a földre mindent. Aki mellettük elmegy, arra rácsapnak. Tapasztaltuk, hogy alvásuk szintén nyugtalan, ha megébrednek, akkor érthetetlen visításban törnek ki. Egymást is bántják, és korukban ez nem jellemző viselkedés. Az interjún látottakat erősíti a gyermekektől tapasztalt viselkedés, miszerint fejlettségi szintjük koruktól elmarad, és a rendszeres bölcsődei jelenlét mindenképpen fontos ahhoz, hogy a gyermekek megfelelően felzárkózzanak korosztályukhoz, így ezt a feladatot – bár a szülők nem teljesen értettek vele egyet - nem tudtuk figyelmen kívül hagyni.

A beszoktatást követő időszakban felváltva voltak betegek a gyermekek, így Nóra nem tudott a munkakereséssel foglalkozni. Egy alkalommal betegségük miatt kórházi ellátásra szorultak. A háziorvos javasolta, hogy az influenza szezon végéin ne járjanak közösségbe. Nóra munkakeresése ezzel együtt megakadt, a gyermekek fejlődése megrekedt a bölcsőde hiányával.

A fiúk újbóli beszoktatása februárban kezdődött, de a jelenlétük nem volt rendszeres az intézményben. Áprilisban megtörtént a gyermekek szakértői vizsgálata, ami alapján hetente egy alkalommal szükséges kiscsoportos korai beszéd- és mozgásfejlesztő foglalkozás, amit a bölcsőde biztosított számukra. A júniusi bezárást követően nem kérték a nyári ügyeleti ellátást, szocializációjuk újból megrekedt, és Nóra a továbbiakban sem vette igénybe a gyermekek külön fejlesztésének lehetőségét. Óvodai beíratásuk megtörtént, egészségi állapotuk folyamatos ellenőrzésre, kezelésre szorult.

Szintén nehezítő körülmény volt János gyakori ittassága. Több alkalommal erős alkoholos befolyás alatt érkezett az otthonba. Az ügyeletes kolléga az ilyen alkalmakkal távozásra szólította fel, illetve írásbeli figyelmezetésben részesítette. János többször mondta, hogy összeveszett a főnökével azért ivott, és nem tudja, hogy mi lesz velük.

Elmondta, hogy a jövedelmük bármilyen jó, nem tudják beosztani a pénzt, mindig elfogy, és nem tudnak takarékoskodni.
Nóra elmondta, hogy János többször „megsértődött" a munkahelyén, azért vannak a konfliktusok, de elmondta azt is, hogy nem érti hová megy el a pénzük, gyanította, hogy János rossz helyre, rossz dolgokra költi és iszik. Rendszeressé váltak a konfliktusok a felnőttek között, egymást hibáztatják helyzetükért, a veszekedéseket tarkítva féltékenységgel, jogos, vagy jogtalan vádakkal egymással szemben. János többször hangoztatta, hogy elviszi Nórától a gyerekeket.

Érzelmileg és fizikailag egyaránt eltávolodtak egymástól, így újra felmerült a válás lehetősége.

A család élete az intézményi közösségben szintén konfliktusos volt, ami egyrészt a gyermekek viselkedéséből adódott, másrészt Nóra rasszista kijelentései is szítottak feszültséget a lakóközösségben. Szintén problémát jelentett a közösség számára János ittas viselkedése, amiről többször késve kaptunk információkat.

Gyakran tapasztaltuk, hogy János tisztálkodás nélkül fekszik le. A lakószobájuk állapota, a fiúk szobatisztasághoz szoktatása miatt, (rendszerint a falra rajzoltak a pisivel) valamint a hiányos higiéniás körülményeik szintén provokációnak tették ki a családot a közösség részéről.

A teljes gondozási időre jellemző volt az anyagi bizonytalanság. János többször váltott munkahelyet, változó volt a jövedelme, kiadásaikat nem tudták tervezni. Többször fordult elő, hogy az intézményi térítési díjjal elmaradásuk volt, ugyanakkor az albérlet, mint cél, változatlanul fontos volt számukra.

Mindezek a nehézségek a szülők számára áthidalhatatlanok voltak, segítségünket ritkán, vagy nem fogadták el. Motivációjukat nem tudtuk erősíteni, együttműködésük hullámzó volt, jobbára látszólagos.
Pszichés megsegítést ritkán-rendszertelenül fogadtak el, a párterápiára vonatkozó javaslatot elutasítottak. Együttműködésük hiányában konfliktusaik rendezésében nem tudtunk aktív segítséget nyújtani. János örökrészével kapcsolatban igényelték intézményünk jogászának segítségét, valamint segítségként a családgondozóval való napi szintű segítő kapcsolatot fogadták el, kihasználva a ventiláció lehetőségét.

Nóra áprilisban tájékoztatott bennünket pár hetes terhességéről. Közölte, hogy a magzatot megtartja, így a munkakeresése ismét megakadt, mivel nem látott esélyt arra, hogy terhesen alkalmazzák. Terhessége újabb konfliktusokat okozott a felnőttek között, nem volt egyetértés abban, hogy akarják-e közösen nevelni a következő gyermeket.

A családdal való együttműködés fordulópontja János ellátotti jogviszonyának a megszüntetése után volt, ezzel együtt a család szerkezetében történt változás jelentős nehézséget okozott Nóra és a gyermekek számára egyaránt.

János ittassága miatt három alkalommal részesült írásbeli figyelmeztetésben, az utolsót követően az intézményvezető az ellátotti jogviszonyát megszüntette. A Nórára nehezedő terhek és János távozása újabb célok megfogalmazását tették szükségessé. A szülő egyedül maradt gyermekeivel, az apa jelenléte ezt követően a család életében változékony, kiszámíthatatlan volt. A gyermekek fejlesztése akadozott, nem jártak rendszeresen bölcsődébe, zárás után nem vették igénybe az ügyeleti ellátást, és a gyermekjóléti központ fejlesztő pedagógusával sem tartották a megbeszélt időpontokban a kapcsolatot.

Nóra célul tűzte ki, hogy újra együtt lehessen Jánossal, ennek a megoldását abban látta, hogy új otthont keresnek, vagy olcsóbb albérletet, ahová mindannyian mehetnek. Kapcsolatukban is változás történt ezzel együtt, összetartozásukat ambivalens módon erősítette a különélés. Anyagi helyzetük romlott, János többször volt munka nélkül, Nóra a gyermekek ellátását nehezen finanszírozta a rendelkezésére álló keretből, férjétől minimális anyagi segítséget kapott.

János nem vette igénybe a számára biztosított ellátást, amit egy munkásszállón ajánlottak, az éjszakákat ismeretlen helyeken, többször utcán töltötte. Bejárt látogatóba a családhoz, ilyenkor tisztálkodott, olykor tiszta ruházatot váltott. Mindkét szülő részéről elhangzott, hogy ha újabb lehetőséget kapnának az együttélésre, megkezdenék János alkoholproblémáinak a kezelését. Ekkor volt az első alkalom, hogy a problémát közösen felismerték, és a megküzdést célként határozták meg. Céljuknak megfelelően elkezdtek vidéken olcsóbb albérleteket keresni, és más családok átmeneti otthonába jelentkezni.

A család életében segítőként rendszeresen jelen volt a kerületi gyermekjóléti központ családsegítő munkatársa is. A kolléga igyekezett segítséget nyújtani a gyermekek fejlesztéséhez intézményükben. A felajánlott segítséget mindössze két alkalommal vették igénybe, konfliktust okozott, hogy Nóra nem tartotta be az időpontokat, a feladat végrehajtását rendszeresen odázta, mindezt „szimpátia” alapon. Az életvezetési tanácsokat nem fogadták el. A fiúk fejlesztése így a nyári szünetben nem folytatódott. A kolléga többször ajánlotta a kapcsolati konfliktusok rendezéséhez a párterápiás lehetőséget, valamint János számára addiktológiai ellátást, a szülők a szolgáltatások igénybevételét megtagadták. Többször vették igénybe a gyermekjóléti központ egyéb szolgáltatásait, rendszeresen kaptak élelmiszer adományt, és anyagi segítséget is. A kolléga aktívan közreműködött abban, hogy a család, céljaiknak megfelelő lakhatást találjon. A felmerülő problémák, a kiskorúak veszélyeztetettsége, és az együttműködés hiányosságai miatt azonban szóba került a gyermekek védelembe vételének a lehetősége.

Intézményünk pszichológusa által kínált megsegítést – a korábbiakban megfogalmazottak szerint – szintén ritkán, rendszertelenül igényelték. A szülők a védőnővel és a gyermekek házi-és szakorvosával rendszeresen tartották a kapcsolatot,

igyekeztek az időpontokat pontosan betartani, a kapcsolattartáshoz biztosítottuk számukra az ingyenes internet és telefonhasználatot.

Fentiek alapján a családdal való együttműködés hullámzó volt, a gyermekekkel kapcsolatot feladatok ellátása jobbára teljesült, egészségügyi ellátásuk biztosított volt, ugyanakkor fejlesztésük az odázó szülői magatartás miatt nem volt folyamatos, így az eredmény elmaradt a várttól, amit a rendelkezésre álló idő alatt elérhető lett volna.

A szülők saját problémáik mentén nem tudtak együttműködni a segítőkkel, a felmerülő nehézségek kezelésében nem, vagy látszólagos együttműködést tanúsítottak, ennek hátterében egymás hibáztatása áll, és saját, változtatni nem tudó- nem akaró viselkedésük.

A gondozás lezárása

A családdal az együttműködést a 12 hónapos gondozási végén zártuk le. A család újraegyesítése egy vidéki átmeneti otthonba költözéssel megtörtént, a feltételek teljesüléséhez komoly anyagi segítséget kaptak a gyermekjóléti központ közvetítésével. Vállalták, hogy János azonnal munkába áll egy helyi munkáltatónál, és elfogadták azt, hogy alkoholproblémák esetén azonnali ellátotti jogviszony megszüntetéssel szankcionálják. Az intézményből térítési díj hátralékkal mentek el.

A kitűzött célok nem valósultak meg, a szülők által elsődlegesen megfogalmazott célokat nem érték el segítséggel sem. Önálló lakhatást nem találtak a gondozási idő alatt, anyagi tartalékot nem képeztek. A célokhoz hozzárendelt feladatok végrehajtása során rendszeres volt a szülők ellenállása, odázó magatartása, a problémák megbeszélése mentén gyakran volt feszültség, az el nem ismert gondok, azok tagadása jellemezte a gondozási időt.

Az együttműködés hiánya, a segítség elutasítása rendszeres volt, a segítő szakemberek felé a kommunikáció nyitottnak tűnt, rendszeresen ventiláltak, de továbblépni a helyzetből nem tudtak önállóan.

A család számára a továbbiakban szükségesnek tűnik, hogy motivációjukat erősítsék a problémamagolás irányába. Fontosnak tartjuk, hogy kötelezzék a szülőket az együttműködésre, amennyiben halogató attitűdjeik miatt a gyermekek nem kapják meg a szükséges megsegítést, és János alkoholproblémái kiújulnak. Magatartásukkal veszélyeztetik gyermekeik egészséges fejlődését. Úgy véljük, hogy a gyermekek veszélyeztetettségének megszüntetése érdekében további segítség a fentiek alapján a hatósági kötelezés lehet.

Költözésüket követően tájékozódtunk, hogy János munkába állt, Nóra a terhességet nehezen viseli, mindamellett nem érzik jól magukat vidéken, és újra a fővárosban, vagy vonzáskörzetében szeretnének élni. Januárban megszületett a harmadik közös gyermek.

Az eset értelmezése

A család beköltözését követően nyilvánvalóvá vált, hogy a kapcsolati konfliktusok negatív irányban befolyásolják a családtagok működését. A fiúk magatartása, koruktól elmaradó fejlettsége nem kizárólag koraszülöttségük miatt áll fenn, a szülői minták, a felnőttek közötti konfliktusok, az érzelmi és fizikai biztonság hiánya negatívan befolyásolta fejlődésüket. Magatartásuk, agressziójuk mentén felmerült, hogy a korábban előforduló bántalmazások ismétlődhettek, a szülők közti feszültségek a gyermekek mindennapjaiban is jelen voltak.

Esetükben úgy véljük, hogy a gyermekek időben történő védelembe vétele, tekintettel az előzményekre is, segítséget jelentett volna az esetvitelnél, konkrét, kötelező feladatokat, határokat szabva a szülők számára.

Mindenképpen szükségesnek tűnik mindezek mentén, hogy a családtagok vegyék igénybe a felajánlott terápiás segítséget terhelt kapcsolatuk, és az alkoholproblémák megoldása miatt. Személyiségük miatt változtatni, javítani nem tudtak, így mindkét szülő részére szükség lehet a rendszeres mentális megsegítésre.

Fentiek miatt a kitűzött célok, és az elért eredmények nem kerültek szinkronba.

Összességében a gondozási folyamatot kevés siker kísérte. A szülők viselkedése, rendszeres ellentmondásuk, a problémák tagadása és a megoldási stratégiák hiánya nem tette lehetővé számukra, hogy helyzetüket akár részben is, megoldják. Korai céljaik-terveik között nem szerepelt, hogy más családok átmeneti otthonát veszik igénybe, mindenképpen önálló lakhatásban gondolkoztak, az ehhez rendelt feladatokat ugyanakkor nem teljesítették. Általános állapotukban folyamatos romlást tapasztaltunk, a rendszeres kontrollt nehezen viselték, kibúvókat kerestek-találtak az együttműködés kárára.

Felmerült, hogy a szülők általános mentális állapota és problémamegoldó képessége minimális, a gyermekek egészségi állapotának figyelemmel kísérése és szinten tartása mellett egyéb szükségleteik kielégítésére kevésbé fókuszáltak a rendszeres segítő beszélgetések ellenére, és a bevont segítők támogatásával sem.

Szülői mintáik rosszak voltak, és János rendszeresen az elhunyt édesanyját kereste Nórában, aki ennek az elvárásnak nem tudott megfelelni.

A korábbiakban megfogalmazottak miatt felmerült, hogy a még szorosabb családgondozás, a család önrendelkezésének részleges korlátozása a kiskorúak érdekében hatósági segítséggel talán sikeresebb lett volna, ugyanakkor felvetődik, hogy mennyire avatkozhatunk be egy család életébe a tapasztalt problémák mentén akkor, ha a szülők együttműködési készsége ennyire csekély mértékű, és a változással-változtatással nem értenek egyet. A család másik átmeneti otthonba való átköltözése

bíztató irány lehet ahhoz, hogy az intézményünkben megkezdett folyamatok folytatódjanak, mindemellett mindaddig, míg János alkoholproblémái fennállnak, a család egyensúlyát mindenképpen patológiásnak kell tekintenünk, ahol a valós problémamegoldásnak szükségszerűen áll útjában a szülő szenvedélybetegsége. János alkoholproblémái nem csupán a család egzisztenciális biztonságát veszélyeztetik rendszeresen, de a szülők közötti párkapcsolat is súlyosan megszenvedi azt, de mindenek felett a családban élő gyermekek egészséges pszichés fejlődésére gyakorol erőteljes negatív hatást a szenvedélybeteg családtag.

Az intézményünkben töltött gondozási idő alatt a reálisnak tűnő célok megvalósulásának a szenvedélybeteg családtag, és az ehhez elválaszthatatlanul kötődő családi dinamika miatt szinte eleve nem volt esélye, azonban a család egzisztenciális problémái minden esetben jó okot adtak a szülőknek arra, hogy a valós helyzettel, az elsődleges problémával ne foglalkozzanak.